

Opm
Lb
13-10-22

Aan Minister van SZW

nota

Voorstel op hoofdlijnen voor verbetertraject kwaliteit gastouderopvang

12/10
* gestuurd BO KO:
Stelt u dat wij wel alle
knuggave problemen bij GDO
was? Wopst dat?
Implicaties?

* Belangrijke traject dat
in aanloop naar 2025 alleen
meer ↑

+ Kwaliteit sommige GDO is slecht

Aanleiding

- Aan de TK is in juni 2020 toegezegd verbetermaatregelen voor de kwaliteit van gastouderopvang te verkennen langs 3 sporen¹: 1) het versterken van toezicht, 2) het verbeteren van de begeleiding door gastouderbureaus en 3) het professionaliseren van gastouders.
- Met deze nota leggen we u een voorstel op hoofdlijnen voor het verder verbeteren van de kwaliteit van de gastouderopvang voor, zodat wij dit nu verder kunnen uitwerken en bespreken met belanghebbenden in het veld.

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met nadere uitwerking van de voorgestelde maatregelen, waarbij we deze verbetermaatregelen ook bespreken met de sectorpartijen? Eind dit jaar komen we bij u terug met een uitgewerkt voorstel. Indien er sprake is van budgettaire gevolgen dient er eerst een integrale afweging van mogelijke maatregelen plaats te vinden bij de voorjaarsbesluitvorming (waarbij nog dekking gevonden moet worden).

Kernpunten

- Uit onderzoek² blijkt dat de pedagogische kwaliteit van de gastouderopvang gemiddeld voldoende en vergelijkbaar is met de kindercentra. Goede gastouderopvang draagt bij aan de ontwikkeling van het kind en ook aan arbeidsparticipatie van ouders. De kwaliteit van de gastouderopvang kent echter relatief grote uitschieters naar boven én beneden.
- De huidige wetgeving waarborgt de kwalitatieve ondergrens onvoldoende. Voor gastouderopvang gelden andere wettelijke eisen (zoals bijvoorbeeld het opleidingsniveau) dan voor kindercentra; gastouderopvang is in 2017 niet meegenomen in de kwaliteitsverhogende maatregelen van de Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang (IKK). Bovendien vond het toezicht op gastouderopvang tot dit jaar plaats op basis van een beperkte steekproef (landelijk gemiddeld 14%), terwijl voor kindercentra de plicht geldt om jaarlijks 100% te controleren.

↓ down in oog!

Zijn er
Waarom mis?
to do dus!

TER BESLISSING

Directie

Datum
4 oktober 2022

Onze referentie

Opgesteld door

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)
3

¹ Kamerstukken II 2020/2021, 31 322, nr. 422 In 2020 is toegezegd verbetermaatregelen te verkennen en in juli 2021 is de kamer geïnformeerd over de drie sporen (Kamerstukken II 2021/2022, 31 322 nr. 434).

² Landelijke Kwaliteitsmonitor Kinderopvang (2019), thema-onderzoek door Inspectie van het Onderwijs (2020) en een rapport van GGD GHOR Nederland (2020).

- De stelselherziening is een extra reden om de kwaliteit en professionaliteit van gastouderopvang beter te waarborgen, aangezien de vraag zal toenemen en directe financiering hogere eisen stelt aan de professionaliteit van (de administratie van) kinderopvangorganisaties.
- Gezien het bovenstaande doen we in deze nota voorstellen voor het verbeteren van de kwaliteit en professionaliteit van de gastouderopvang.

Datum
4 oktober 2022

Onze referentie
[redacted]

Toelichting

In het vervolg van deze nota gaan we in op (1) de voorgestelde maatregelen voor nadere uitwerking en (2) het vervolgproces (met daarbij aandacht voor enkele opletpunten en raakvlakken met andere trajecten).

1. Voorgestelde maatregelen

- **Spoor 1 ziet op meer en beter toezicht op de gastouderopvang.** Per 2022 vindt er meer toezicht plaats, doordat gemeenten extra middelen krijgen om meer inspecties bij gastouders te realiseren (jaarlijkse steekproef per gemeente naar 50%). Naar verwachting wordt deze nieuwe toezichtnorm per 1 januari a.s. wettelijk verankerd met de Verzamelwet SZW 2023. Daarnaast zijn we met toezicht- en branchepartijen in gesprek over verbeteringen in de werkwijze van het toezicht.
- **De maatregelen in spoor 2 richten zich op een betere invulling van de begeleidende en controlerende rol die gastouderbureaus hebben in het stelsel.** Doel is om in regelgeving de eisen aan begeleiding door het bureau te concretiseren en hun pedagogische rol te versterken, omdat het beeld nu is dat er grote verschillen zijn in hoe bureaus hun taken uitvoeren. Dat vertaalt zich soms in bureaus die concurreren op prijs (aantrekkelijk voor ouders die de bureaunkosten betalen) maar minimale begeleiding bieden aan de gastouder. Hiervoor willen we de regelgeving aanpassen en duidelijke normen vastleggen.
- **De maatregelen in spoor 3 richten zich op het versterken van de gastouder als pedagogisch professional.** Gastouderopvang is immers een volwaardige vorm van kinderopvang en niet een veredelde oppasservice, zoals het (vroeger misschien terecht) werd gepercipieerd. Daarom zetten we via aanscherping van de regelgeving in op het verhogen van de verantwoordelijkheid die de gastouder neemt voor de eigen ontwikkeling en (pedagogische) kwaliteit en op het permanent bevorderen van de pedagogische kennis en kunde.
- **De totstandkoming van de selectie van maatregelen voor spoor 2 en 3** is op basis van de genoemde rapporten van wetenschap en toezichthouders, alsmede gesprekken met relevante partijen in de sector. Daarnaast is gekeken naar de verschillen met de wettelijke kwaliteitseisen die gelden in de centrumopvang en in hoeverre die verschillen uitlegbaar zijn. In de centrumopvang is sinds 2017 een kwaliteitsslag gemaakt met de Wet IKK, waarvan in de loop van het proces is besloten die niet te laten gelden voor de gastouderopvang. De nu voorgestelde maatregelen vormen daarmee een inhaalslag op de kwaliteit van de centrumopvang, met gedeeltelijk vergelijkbare maatregelen als in IKK (waar nodig aangepast op de andere setting van gastouderopvang). Ook hebben we bij de voorlopige keuzes zoveel mogelijk rekening gehouden met eventuele (negatieve) effecten op de arbeidsmarkt. Met deze set maatregelen verwachten we het meeste effect te

*en bij elke
opvang is er een
in de x jaar?
✓*

*Branche
organisatie?*

*Kunnen we geen
uitspraken stellen?*

! waarom niet?

sorteren om voornamelijk de kwaliteit aan de onderkant van de sector omhoog te krijgen. Een aanzienlijk deel van de gastouders en gastouderbureaus voldoet naar verwachting al aan de voorgestelde eisen.

- **In bijlage 1 vindt u een schematische weergave van de specifieke maatregelen** t.b.v. spoor 2 en 3 die we kansrijk achten en verder willen uitwerken. Per maatregel zijn verschillende varianten overwogen. In het schema lichten we op hoofdlijnen toe welke (voorlopige) keuzes we hierin maken.
- **Bijlage 2 bevat een overzicht van de maatregelen die we nu niet adviseren** om verder uit te werken met een toelichting daarbij.
- **Eind dit jaar komen we bij u terug met een uitgewerkt voorstel**, om akkoord te vragen om te starten met het voorbereiden van wijziging van de regelgeving. Indien er sprake is van budgettaire gevolgen vindt er eerst een integrale afweging plaats bij de voorjaarsbesluitvorming (waarbij dekking nodig is) voordat de wijzigingen doorgang kunnen vinden.

Datum
4 oktober 2022

Onze referentie
[REDACTED]

2. Opletpunten

In het vervolgproces hebben enkele aspecten extra onze aandacht:

a. Financiële gevolgen van de voorgestelde maatregelen

- Met de aanscherping van de kwaliteitseisen die we nu voorstellen zijn geen directe extra kosten gemoeid, maar vragen we wel een structurele tijdsinvestering van gastouders die hier op dit moment nog niet aan voldoen. Een deel van de gastouders zal de kosten van extra werkuren doorberekenen aan ouders. Dat kan leiden tot hogere KOT-uitgaven.
- Vanuit de sector verwachten we de vraag om compensatie via het verhogen van de maximum uurprijs voor de kinderopvangtoeslag, net als bij de Wet IKK is gedaan voor de centrumopvang. Ook omdat volgens branchepartijen BK en Nysa de betaalbaarheid van de gastouderopvang en/of het inkomen van de gastouder reeds onder druk staan (zeker nadat de maximum uurprijs van 2023 met 15 cent minder wordt geïndexeerd om de kosten van intensivering van het toezicht te dekken³). Overigens is gastouderopvang voor ouders de meest betaalbare vorm van kinderopvang.⁴
- We zullen de budgettaire gevolgen en de verschillende mogelijkheden voor een financiële compensatie in kaart brengen en u daar in de volgende nota over adviseren. Als onderdeel van de nadere uitwerking zullen de extra kosten voor gastouders ingeschat worden, evenals de gevolgen van compensatie via bijvoorbeeld de maximum uurprijs voor (extra) uitgaven aan kinderopvangtoeslag. Een compensatiemaatregel via bijvoorbeeld verhoging van de maximum uurprijs dient binnen de budgettaire kaders te worden ingevoerd. Daartoe zal een dekkingsvoorstel moeten worden uitgewerkt.

ohu

b. Raakvlakken met stelselherziening en herijking kwaliteitseisen centrumopvang

³ Via de internetconsultatie van het Besluit KOT 2023 zijn een kleine tweeduizend reacties binnengekomen van veelal gastouders over de mindere indexatie van de max. uurprijs. Daarnaast een verworpen motie van de SGP in het twee-minuten-debat over het Besluit.

⁴ Dit komt doordat het uurtarief van gastouderopvang gemiddeld lager ligt dan in de centrumopvang (ook relatief t.o.v. het maximale uurtarief, dat voor gastouderopvang lager ligt). Daarnaast betalen ouders vaak (maar niet altijd) enkel voor de uren die zij daadwerkelijk afnemen, terwijl in de centrumopvang een vast aantal uren per dag (en weken per jaar) wordt betaald.

- Dit verbetertraject voor de gastouderopvang loopt parallel aan het herijken van de kwaliteitseisen in de centrumopvang (vervolg evaluatie Wet IKK). Uiteraard heeft de relatie tussen beiden onze aandacht, zowel inhoudelijk als in communicatie naar bijvoorbeeld sector en sectorpartijen.
- Daarnaast is er een relatie met de stelselherziening n.a.v. het coalitieakkoord. Bij de overgang naar directe financiering is speciale aandacht voor kleine kinderopvangorganisaties en voor gastouders, gezien de specifieke risico's/kwetsbaarheden bij deze doelgroepen. Het gaat dan over de voor directe financiering benodigde (professionaliteit van de) administratie en risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik.

Datum

4 oktober 2022

Onze referentie

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Overzicht met maatregelen die we verder willen uitwerken	Ter informatie (niet verzenden)	
2	Overzicht met maatregelen die we hebben overwogen, maar niet willen invoeren	Ter informatie (niet verzenden)	
3	Feiten en cijfers over gastouderopvang	Ter informatie (niet verzenden)	

Aan Minister van SZW

nota

Nota akkoord start wetstraject voor verbetertraject
gastouderopvang

22/3
24/3

TER BESLISSING

Directie

Datum

16 maart 2023

Onze referentie

Opgesteld door

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)

7

Aanleiding

In oktober 2022 hebben we u geïnformeerd over mogelijke verbetermaatregelen in de gastouderopvang.¹ Na uw akkoord hebben we deze besproken met de sector en de budgettaire gevolgen in kaart gebracht. We hebben hierover reeds met u gesproken in het kader van de Voorjaarsbesluitvorming. In deze nota vragen we akkoord om de voorstellen uit te werken tot wetgeving.

Geadviseerd besluit

- Bent u akkoord dat wij starten met een wetstraject om de voorgestelde maatregelen uit te werken in een wetsvoorstel en lagere regelgeving? We streven dan naar inwerkingtreding per 1-1-2025.
- Bent u akkoord met bijgevoegde outline voor een Kamerbrief, en verzending daarvan (ruim) voor het CD Kinderopvang van 10 mei?

Kernpunten

- Uit onderzoeken en signalen blijkt dat de pedagogische kwaliteit van een deel van de gastouders tekortschiet.² De eisen die in de gastouderopvang worden gesteld zijn over het algemeen lager dan voor kindercentra. Richting de TK hebt u daarom aangekondigd verbetermaatregelen te verkennen, ook gezien wat het nieuwe financieringsstelsel per 2025 vraagt van de sector.³
- Als eerste stap is per 2022 het toezicht geïntensiveerd. De GGD komt nu jaarlijks bij 50% van de gastouders (voorheen landelijk gemiddeld 14%). U heeft aangegeven graag verder te willen intensiveren. Begin 2024 kunt u (alsnog) een besluit over verdere intensivering van toezicht (en de benodigde dekking) nemen en de daarvoor nodige stappen zetten.
- Daarnaast hebben we eerder voorgesteld de eisen aan te scherpen voor de gastouderbureaus (zoals pedagogische expertise en pedagogisch beleid van gastouderbureau) en op het gebied van professionalisering van de gastouders (kwalificatie-eis, bijscholing, bemiddeling door maximaal twee bureaus). Zie bijlage 2 voor specifiek maatregelen. We verwachten dat dit een bijdrage levert aan de kwaliteit.

¹ Nota 2022-0000200919 (d.d. 4 oktober 2022).

² Zie bijlagen 4, 5, 6, 7 en 8 met rapporten LKK 2019 & 2023, IvHO, GGD GHOR, Kohnstamm 2022.

³ Kamerstukken II, 2021-2022, 31 322, nr. 462.

- gray
- Ten aanzien van de vorige nota hebben we deze maatregelen verder besproken met de sectorpartijen en nader uitgewerkt. Ook is een inschatting gemaakt van de financiële en juridische impact van deze maatregelen. Dit heeft niet tot grote veranderingen geleid.
  - We stellen voor om de TK te informeren over de voorgestelde maatregelen vóór het CD Kinderopvang van 10 mei (in bijlage 1 vindt u een outline voor deze brief). Omdat de voorgenomen verbetermaatregelen budgettaire effecten hebben en nog onderdeel zijn van de voorjaarsbesluitvorming, kunnen die pas na publicatie van de Voorjaarsnota (verzending staat gepland voor uiterlijk 28 april) worden aangekondigd. Er geldt dus een voorbehoud dat er met FIN overeenstemming is over de maatregelen in de voorjaarsbesluitvorming en dat de Voorjaarsnota (cf. planning) vóór het CD van 10 mei al is gepubliceerd.

Datum
16 maart 2023

Onze referentie
[REDACTED]

Toelichting

Politieke context

- Met de TK is meermaals (door u en uw voorgangers) gesproken over de noodzaak van verbetermaatregelen voor de gastouderopvang. Bijvoorbeeld in Kamerbrieven⁴, in het CD Kinderopvang op 16 november (n.a.v. vragen van CU en JA21) en het Schriftelijk Overleg (feb '23) bij het ontwerpbesluit voor het Besluit kwaliteit kinderopvang (n.a.v. vragen van D66).
- In hetzelfde CD van 16 november en in Kamervragen (nov. '21) hebben CDA, BBB en JA21 zich hardgemaakt voor het belang van gastouderopvang, bijvoorbeeld in dunbevolkte regio's.
- De intensivering van het toezicht per 2022 is gedekt door verlaging van de maximumuurprijs (MUP) voor gastouderopvang. Zowel vanuit de TK (CU, PvdA, GL, SGP, BIJ1) als vanuit de sector werden daarbij zorgen uitgesproken over het effect op de toegankelijkheid.
- Ook CDA was over de intensivering van toezicht kritisch. Dat zag echter niet op de dekking, maar op de noodzaak/wenselijkheid van (intensiever) GGD-toezicht in de huiselijke omgeving van een gastouder.

Financiële/juridische overwegingen

- De verwachting is dat gastouder(bureau)s te maken krijgen met extra kosten als gevolg van kwaliteitsmaatregelen (bijvoorbeeld extra tijd voor begeleiding en permanente ontwikkeling) en deze (deels) zullen doorberekenen in het tarief aan ouders. Om negatieve gevolgen voor de toegankelijkheid (met name voor lage inkomens) zoveel mogelijk te voorkomen wordt –zoals met u besproken– via de Beleidsbrief aan FIN ingezet op compensatie door verhoging van de MUP met per saldo 19 cent zodat hogere tarieven als gevolg van de maatregelen niet volledig ten laste vallen van ouders. Dekking vindt plaats door het verlagen van de MUP voor andere opvangvormen met 2 cent (eveneens zoals met u besproken en onderdeel van de Beleidsbrief).⁵ Inzet op generale dekking werd (mede vanwege de rijksbrede opgaves rond asiel, rentetegenvaller en energiemaatregelen) als niet kansrijk gezien.
- Een deel van de gastouders en bureaus voldoet reeds aan de voorgestelde maatregelen. Hier is in de ramingen rekening mee gehouden.

⁴ Verzamelbrief Kinderopvang (juli 2022) Kamerstukken II, 2021-2022, 31 322, nr. 462.

⁵ Met de verlaging van 2 cent van de MUP voor kdv en bso worden naast de verbetermaatregelen voor gastouderopvang ook nog enkele onvermijdelijkheden gedekt. Technisch gezien wordt de MUP voor gastouderopvang met 21 cent verhoogd en, voor de onvermijdelijkheden, met 2 cent verlaagd waardoor deze per saldo – los van indexatie – met 19 cent wordt verhoogd.

- De voorgestelde maatregelen vragen om aanpassing van de Wet kinderopvang, maar ook onderliggende AMvB en Regeling. We starten z.s.m. met voorbereiding van het wetsvoorstel en vervolgens met onderliggende regelgeving. Ons streven is dan inwerkingtreding per 1-1-2025.

Datum
16 maart 2023

Onze referentie

Krachtenveld

- We hebben over de analyse en verbetermaatregelen de afgelopen periode gesproken met vertegenwoordiging van ouders, gastouders en gastouderbureaus. De verwachting is dat de maatregelen bij deze partijen op breed draagvlak kunnen regelen, mits er compensatie plaatsvindt door verhoging van de MUP voor gastouderopvang. We verwachten daarom wel dat de wijze van (voorgestelde) dekking weerstand oplevert in de rest van de kinderopvangsector.
- Aandachtspunt is dat de gastouderopvang een relatief lage organisatiegraad kent⁶. Daarom hebben we in het voortraject extra ingezet op het verkrijgen van een breed beeld van de gastouderopvang. We hebben naast de sectorpartijen, gesproken met groepen gastouders en gastouderbureaus. Daarnaast hebben we Kohnstamm Instituut onderzoek laten uitvoeren om de sector in beeld te brengen (achtergrondkenmerken en professionalisering), als vervolg op een vergelijkbaar onderzoek in 2014. In de communicatie met het veld zullen we hier ook rekening mee houden.

Uitvoering/impact

- Bij de voorgestelde maatregelen hebben we rekening gehouden met de uitvoerbaarheid voor gastouders, gastouderbureaus en toezicht en handhaving. Hierbij is ook rekening gehouden met de diversiteit (kwaliteit, maar ook professionaliteit en grootte van de organisatie). Verder geldt dat gastouderopvang relatief veel voorkomt in niet-stedelijke gebieden en bij ouders met flexibele werktijden (zie bijlage 3 en 4 voor nadere duiding). We denken dat deze maatregelen haalbaar zijn.
- Voor de wijzigingen in de AMvB moeten we nog wel e.e.a. nader uitzoeken, zoals hoe we de eisen t.a.v. (bij)scholing vormgeven en waar we de precieze invulling vastleggen, aangezien gastouders – als zelfstandigen – over het algemeen niet onder de cao Kinderopvang vallen waar dergelijke eisen voor de centrumopvang worden geregeld.
- De kwaliteitseisen leiden mogelijk wel tot uitstroom van bepaalde gastouders. Ook zal een aantal van deze maatregelen leiden tot meer regeldruk voor gastouderbureaus en gastouders. Ons inziens weegt het belang van borgen van kwaliteit van de gastouderopvang middels (strengere) eisen op tegen de extra regeldruk en potentiële uitstroom. *tja...*
- We willen daarom nog goed kijken naar de implementatiesnelheid, bijv. of alle maatregelen in 2025 in moeten gaan, en overgangstermijnen voor bestaande gastouders die zich bijv. moeten bijscholen. Gegeven de situatie van het personeelstekort en de opgave voor 2025 zullen we eveneens de ontwikkeling en gevolgen van de maatregelen scherp monitoren. *lees*

Maan dit op kwaliteit!

⁶ Stichting Nysa is de brancheorganisatie van gastouders, maar heeft minder dan 1% aansluiting. BK en BMK vertegenwoordigen gezamenlijk 30-50% van de gastouderbureaus. De verwachting is dat met name de professionelere gastouders en gastouderbureaus zijn aangesloten bij brancheorganisaties.

Planning op hoofdlijnen

- Voorjaar 2023: start schrijven wijziging Wet kinderopvang en voorjaarsbesluitvorming over de dekking van het maatregelenpakket.
- Na het zomerreces onderraden en MR voor aanbieden wetsvoorstel aan Raad van State en vervolgens aan de Kamers voor de wetsbehandeling.
- Parallel wordt gestart met wijziging van de AMvB (voorhang kan pas starten na wetsbehandeling TK) en de ministeriële regeling, streven is om deze voorjaar van 2024 naar de Kamer te sturen.
- Het streven is om de wijzigingen per 1-1-2025 inwerking te laten treden en de wetgeving geruime tijd van tevoren te publiceren zodat de sector zich hierop kan voorbereiden.

Datum

16 maart 2023

Onze referentie

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Outline Kamerbrief	Ter informatie (niet verzenden)	
2	Maatregelenpakket	Ter informatie (niet verzenden)	
3	Grote variatie in de gastouderopvang	Ter informatie (niet verzenden)	
4	Conceptrapport verdiepende analyses gastouderopvang van data uit Landelijke Kwaliteitsmonitor Kinderopvang (2023)	Ter informatie (niet verzenden)	
5	Landelijke Kwaliteitsmonitor Kinderopvang (2019)	Ter informatie (niet verzenden)	
6	Themaonderzoek gastouderopvang, Inspectie van het Onderwijs (2020)	Ter informatie (niet verzenden)	
7	Inventarisatieonderzoek gastouderopvang Kohnstamm Instituut (2022)	Ter informatie (niet verzenden)	
8	Knelpuntenanalyse gastouderopvang door GGD GHOR NL (2020)	Ter informatie (niet verzenden)	Vertrouwelijk, want kan herleidbaar zijn naar individuele cases

Bijlage 1: outline Kamerbrief gastouderopvang

1. Inleiding
  - Visie op welke rol gastouderopvang speelt in het stelsel
  - Aanleiding
  - Verwijzing naar eerdere Kamerbrieven/debatten hierover
  - Leeswijzer
2. Analyse
  - Analyse verschillen in kwaliteit o.b.v. rapporten en signalen
    - grote verschillen tussen gastouders op pedagogische kwaliteit
    - grote verschillen tussen gastouderbureaus in hoe zij hun begeleidende rol waarmaken
    - nadere toelichting rapport Verdiepende analyses LKK voor de gastouderopvang dat met deze brief aan de Kamer wordt aangeboden (zie bijlage 4 voor conceptrapport)
  - Stelsel biedt onvoldoende waarborg voor de kwaliteit: frequentie toezicht (hier is reeds een stap gezet) en beperkte kwaliteitseisen
  - Gastouderopvang is een vak en dat gastouders, als pedagogisch professionals, bepaalde vaardigheden nodig hebben om dit vak goed te kunnen uitoefenen. En we dit daarom beter zullen borgen met de kwaliteitseisen in de wetgeving.
  - Eerste ervaringen met intensivering toezicht per 2022
2. Relevante ontwikkelingen
  - Daling van aantal gastouders en gastouderbureaus; er is al zekere ontwikkeling van professionalisering en selectie gaande
  - Personeelstekort in de kinderopvang; belang van toegankelijkheid, naast het waarborgen van de kwaliteit
  - Nieuwe financieringsstelsel; leidt tot toename van vraag en meer professionaliteit nodig bij met name gastouderbureaus (administratie)
3. Waarborgen kwaliteit
  - Gezien bovenstaande analyse kondigt u maatregelen aan om de kwaliteit en veiligheid te waarborgen
  - Beschrijving van de verschillende maatregelen op hoofdlijnen
  - Budgettaire effecten en gedeeltelijke compensatie door verhoging maximum uurprijs
4. Vervolgproces/afsluiting
  - Beschrijving op hoofdlijnen van wetstraject
  - Benoemen dat we waar mogelijk samen optrekken met vertegenwoordigers van ouders, gastouders en gastouderbureaus
  - Relatie met nieuwe stelsel
  - Toezegging over volgende informatiemoment TK

Waarom WHY KO sowieso

En kunnen GO en
WOT KO?

• Diversiteit aanbod

• Conclusies WOT 2022

al eerder
noemen als
niet aan de hand

Bijlage 2: Maatregelenpakket

De verbetermaatregelen voor gastouderopvang zijn verdeeld in drie sporen. Hieronder lichten we de voorgestelde maatregelen in spoor 2 en 3 toe. Op enkele onderdelen lichten we ook toe welke keuzes we hebben overwogen maar niet adviseerden. Ter wille van de volledigheid bevat onderstaand overzicht ook de maatregelen in spoor 1 (versterken van het toezicht), hoewel deze reeds lopen.

Spoor 1: versterken van het toezicht (reeds lopend)

- Per 2022 is het toezicht geïntensiveerd van (gemiddeld) 14% van de gastouders per jaar naar (minimaal) 50%. Deze norm voor gemeenten is per 2023 wettelijk verankerd. Gemeenten en GGD'en hebben ruimte om t.a.v. de 50% te bezoeken gastouders risicogericht keuzes te maken, waarbij geldt dat iedere gastouder minimaal eens per drie jaar een inspectiebezoek moet ontvangen.
- Naast de kwantiteit van het toezicht versterken we ook de kwaliteit. Deze maatregelen hebben geen budgettaire effecten. GGD GHOR en VNG stimuleren via hun landelijke advisering aan GGD'en en gemeenten een aantal verbeteringen. Samengevat:
  - Meer tijd voor een inspectie (van 3 naar 4,5 uur)
  - Bij een inspectiebezoek meer tijd voor (pedagogische) observatie en het gesprek hierover met de gastouder, en minder voor het controleren van documenten
  - Meer samenhang tussen het toezicht op het gastouderbureau en op daaraan verbonden gastouders
  - Inzet op (meer) onaangekondigde inspecties
- We maken afspraken over de monitoring van deze ontwikkelingen en sturen op basis daarvan bij.

*teug rapportage van GGD's aan GHOR of VNG?
signaal functie?*

Spoor 2: verbeteren van de begeleiding door gastouderbureaus

Voorgestelde maatregelen:

- ✓ Op dit moment ligt in de regelgeving de nadruk op administratieve begeleiding, d.w.z. de kassiersfunctie en het koppelen van gastouders en ouders. Ons voorstel is de pedagogische begeleiding te versterken door het belang hiervan te benadrukken en in de voorgeschreven activiteiten o.a. **pedagogische coaching** toe te voegen (net zoals Wet IKK heeft gedaan in centrumopvang).
- ✓ Om de kwaliteit van de pedagogische begeleiding en coaching te waarborgen willen we wettelijk vastleggen dat gastouderbureaus moeten beschikken over **pedagogische expertise** op HBO-niveau. *en welke rol aan gastouders?*
- ✓ Ons voorstel is om in de regelgeving concreter vast te leggen wat 'verantwoorde gastouderopvang' betekent. Net als in de centrumopvang is dit gebaseerd op **de vier pedagogische basisdoelen** van Riksen-Walraven¹. Met de Wet IKK zijn deze voor de centrumopvang uitgebreid en **concreter omschreven in de wet**. Het voorstel is dit ook in de gastouderopvang te doen, omdat uit de evaluatie van de Wet IKK is gebleken dat door deze concretisering medewerkers beter weten wat de pedagogische basisdoelen inhouden en hoe deze kunnen worden toegepast in de praktijk. Gastouderbureaus beschrijven vervolgens in hun pedagogisch beleidsplan hoe ze de doelen toepassen in de opvangpraktijk van de gastouders. *welke zijn dat?*
en monitoren?
- Ons voorstel is om **gastouders bij maximaal twee gastouderbureaus** aan te laten sluiten. Op dit moment is 5% van de gastouders bij drie of meer bureaus aangesloten. Dit leidt ertoe dat deze bureaus minder overzicht hebben over de opvang (welke kinderen worden opgevangen) en minder eigenaarschap voelen voor en hun verantwoordelijkheid nemen in de begeleiding van de gastouder. Dit belemmert tevens de toezichthouder om met gastouderbureaus het goede gesprek te voeren over en hen aan te spreken op hun begeleidende rol².
  - Ook een maximum van één gastouderbureau hebben we overwogen. We achten dit echter een te grote inbreuk op de inkomenszekerheid en het ondernemerschap van de

¹ Emotionele veiligheid voor het kind bieden, het bevorderen van persoonlijke en sociale competenties, normen en waarden overbrengen

² Bron: Themaonderzoek Gastouderopvang, Ivho (2020)

gastouder. Daarnaast hebben we signalen dat dit zou leiden tot uitvoeringsproblemen in het veld.

Spoor 3: professionaliseren van de gastouder

Voorgestelde maatregelen:

- Ons voorstel is om de **opleidingseisen** voor gastouders aan te scherpen, zodat gewaarborgd is dat zij in hun opleiding een pedagogisch component hebben gevolgd. Bestaande gastouders geven we hiervoor een overgangstermijn.
  - Er blijven opleidingen op MBO-2 (met een pedagogische component zoals bijvoorbeeld een keuzevak pedagogiek op MBO-3) kwalificeren om gastouder te worden. Ons advies is om de opleidingseis niet generiek te verhogen naar MBO-3, omdat onze verwachting is dat de negatieve gevolgen hiervan op het aantal gastouders onwenselijk is.

Ons voorstel is om een verplichting voor gastouders tot **permanente educatie** te introduceren. Blijven leren en investeren in de eigen ontwikkeling vergroot de kwaliteit en professionaliteit van de opvang, en is daarnaast een indicatie van het serieus nemen van de professie. De vormgeving van deze verplichting wordt nog nader uitgewerkt. Uitgangspunten daarbij zijn dat de ontwikkelactiviteiten moeten bijdragen aan de pedagogische kwaliteit en dat er ruimte is voor maatwerk en passende keuzes per gastouder.

- Ons voorstel is dat iedere gastouder een eigen **pedagogisch werkplan** opstelt waarin wordt beschreven hoe de pedagogische basisdoelen en de pedagogische visie (beleidsplan) van het gastouderbureau worden toegepast in de eigen pedagogische aanpak en opvangpraktijk. Gezien de doelgroep moet hierbij niet worden gedacht aan een visiedocument, maar om een concrete beschrijving van praktische uitgangspunten en zaken als dagritme en activiteitenprogramma. Op basis van het werkplan kunnen ouders, het gastouderbureau en de toezichthouder met de gastouder het gesprek voeren over de opvang en pedagogische aanpak.
- Daarbij zouden we de verplichting voor gastouders willen introduceren om de **ontwikkeling van kinderen te volgen**, te signaleren als hierin opvallende afwijkingen zijn, in dat geval door te verwijzen naar ketenpartners en de ontwikkelinformatie over te dragen aan de basisschool. De gastouder beschrijft in het pedagogisch werkplan hoe dit gebeurt. Voor kindercentra bestaat deze verplichting sinds de Wet IKK.
- Tot slot adviseren we dat een gastouder (net als een kindercentrum) ten allen tijde een **achterwacht** heeft geregeld. Een achterwacht is een andere volwassene die bereikbaar is en binnen 15 minuten ter plaatse kan zijn in geval van een calamiteit. Op dit moment hoeft een gastouder dat namelijk pas bij het opvangen van vier of meer kinderen.

Schematisch overzicht maatregelen met beoogde wijziging wet, amvb en/of regeling

Spoor 2: verbeteren begeleiding door gastouderbureaus

1. Pedagogische expertise verplicht bij GOB (t.b.v. het geven van pedagogische begeleiding en coaching)
2. Pedagogische begeleiding, waaronder coaching (5 uur per jaar per gastouder)
3. Pedagogische doelen opnemen in wet en doorvertalen in beleidsplan GOB
4. Maximeren aantal GOB's per gastouder

Vergt wijziging

- Amvb + evt. Regeling
- Regeling
- Wet + Amvb
- Wet

Spoor 3: professionalisering gastouders

5. Opleidingsniveau gastouders (iedere gastouder heeft tenminste een pedagogische component op MBO-3)
6. Permanente ontwikkeling gastouders (10 uur per jaar, waarvan 5 uur de bovengenoemde coaching)
7. Iedere gastouder een pedagogisch werkplan
8. Iedere gastouder volgt de ontwikkeling van de kinderen
9. Achterwacht verplichting uitbreiden

Vergt wijziging

- Regeling
- Amvb + Regeling
- Amvb + evt. Regeling
- Amvb
- Regeling

*Wit veld?
GOBureau?*

*hoe grote
stap is
voor maat
werk?*

*Wat zijn die
nu? hoe grote
stap?*

Bijlage 3 Grote variatie in de gastouderopvang

- Een recente analyse van data (bijlage 4) uit de Landelijke Kwaliteitsmonitor Kinderopvang bevestigt het beeld uit eerdere onderzoeken van de **grote verschillen in kwaliteit tussen gastouders**. Er is een kopgroep van uitstekende gastouders (37%) en een grote middengroep waarvan de kwaliteit voldoende en vergelijkbaar met kindercentra is (met ruimte voor verbetering op wisselende onderdelen) (42%). Tot slot is er **een groep van 21% van de gastouders die op (vrijwel) alle aspecten van pedagogische kwaliteit onvoldoende scoort**. Bij deze laatste groep gastouders worden kinderen niet op de juiste manier gestimuleerd in hun ontwikkeling en is mogelijk de veiligheid niet voldoende gewaarborgd. *wie grijpt de lijn?*
- **Ook tussen gastouderbureaus zijn grote verschillen**. Sommige gastouderbureaus leveren goede (pedagogische) begeleiding. Andere gastouderbureaus beperken zich tot de minimaal vereiste administratieve begeleiding (bemiddelingsactiviteiten en kassiersfunctie) en kunnen zo concurreren met een lage prijs. Deze bureaus die vaak concurrerend zijn met hun tarieven, zijn met name interessant voor gastouders die minder bezig zijn met (pedagogische) kwaliteit, waardoor in de praktijk sprake is van cumulatie van negatieve effecten.
- Deze analyse is gebaseerd op wetenschappelijke onderzoek en op kwalitatieve signalen en rapportages vanuit onder meer toezichtpartijen¹. Omdat de eisen in wet- en regelgeving de lat niet hoog genoeg leggen zijn de verschillen in kwaliteit maar beperkt terug te zien in inspectieresultaten. We verwachten desalniettemin dat het aantal tekortkomingen toeneemt nu het toezicht vanaf 2022 is geïntensiveerd.
- Het aantal gastouders en gastouderbureaus is in de afgelopen jaren sterk gedaald.² Op basis van onderzoek en gesprekken lijkt de belangrijkste verklaring dat er een professionalisering en natuurlijke selectie plaatsvindt (de sector noemt daarnaast zorgen over het inkomen als belangrijke verklaring). Concreet heeft in de jaren rond 2010 een grote instroom plaatsgevonden van grootouders die hun voor hun (voorheen) informele opvang overheidsvergoeding konden ontvangen. Zij zijn inmiddels voor een belangrijk deel uitgestroomd en de sindsdien aangescherpte instroomeisen verhinderen een vergelijkbare instroom.³

Achtergrondcijfers gastouderbureaus

Onderstaande drie figuren laten de grote variatie zien tussen gastouderbureaus. Zowel in het aantal bemiddelingsrelaties met gastouders dat zij hebben (3.3), het aantal medewerkers dat bij het gastouderbureau werkt (3.4) als het aantal gastouders dat per bemiddelingsmedewerker wordt begeleid (3.11). Er zijn in totaal circa 480 gastouderbureaus, variërend van kleine éénpitters die vooral lokaal gastouders begeleiden tot grote, landelijk opererende bureaus.

Tabel 3.3, vraag 3: Hoeveel (actieve) gastouders staan bij uw bureau ingeschreven?

	N	%
1 - 25 gastouders	39	27,5
26 - 50 gastouders	46	32,4
51 - 100 gastouders	38	26,8
101 - 150 gastouders	11	7,7
151 - 200 gastouders	2	1,4
meer dan 200 gastouders*	6	4,2
Totaal	142	100,0

*216, 225, 235, 280, 386 en 1450

¹ Zie bijgevoegde onderzoeken in bijlagen 4, 5, 6 en 7.

² Van 46.500 gastouders in 2013 naar 33.500 gastouders in 2017 en 18.500 gastouders begin 2023. En van 665 gastouderbureaus in 2017 naar 480 gastouderbureaus begin 2023.

³ Uit Kohnstamm (2022) blijkt dat in 2022 ongeveer 14% van de gastouders enkel familie opvangt. In 2014 was dat nog 24%.

Tabel 3.4, vraag 4: Hoeveel medewerkers heeft uw gastouderbureau, inclusief de houder van het gastouderbureau?

	N	%
1 medewerker	60	43,2
2 - 3 medewerkers	51	36,7
4 - 6 medewerkers	23	16,6
7 - 11 medewerkers	4	2,8
52 medewerkers	1	0,7
Totaal	139	100,0

Tabel 3.11, vraag 9: Hoeveel gastouders begeleidt een bemiddelingsmedewerker gemiddeld per jaar?

	N	%
1 - 9 gastouders	8	5,6
10 - 19 gastouders	23	16,2
20 - 29 gastouders	21	14,8
30 - 39 gastouders	31	21,8
40 - 49 gastouders	25	17,6
50 - 59 gastouders	12	8,5
60 - 69 gastouders	9	6,3
70 of meer gastouders	13	9,2
Totaal	142	100,0

Achtergrondcijfers gastouders

Onderstaande figuren laten de variatie tussen gastouders zien. Zowel in opleidingsniveau (4.29), aantal kinderen dat de gastouder door de week heen opvangt, waarbij geldt dat zij - afhankelijk van de leeftijden van de kinderen - tot maximaal 6 kinderen gelijktijdig mogen opvangen (4.1) en gastouders die bijv. kinderen met extra zorgbehoeften opvangen (4.3 en 4.4).

Tabel 4.29, vraag 36: Hoogst afgeronde (beroeps)opleiding

	N	%
MBO-niveau 2	81	17,6
MBO-niveau 3	120	26,1
MBO-niveau 4	159	34,6
HBO	93	20,2
WO	7	1,5
Totaal	460	100,0

Tabel 4.1, vraag 4: Voor hoeveel kinderen bent u op dit moment gastouder? (per week)

	N		N
1 kind	16	10 kinderen	13
2 kinderen	29	11 kinderen	13
3 kinderen	31	12 kinderen	12
4 kinderen	27	13 kinderen	5
5 kinderen	34	14 kinderen	5
6 kinderen	27	15 kinderen	6
7 kinderen	19	16 kinderen	3
8 kinderen	23	19 kinderen	2
9 kinderen	25	Totaal	290¹⁷

Tabel 4.3, vraag 6: Vangt u kinderen op die speciale zorg nodig hebben?

	N	%
Nee	415	89,4
Ja	49	10,6
Totaal	464	100,0

Tabel 4.4, vraag 7: Om welke speciale zorg gaat het?

	N	%
Een lichamelijke beperking	6	10,7
Een achterstand in ontwikkeling	8	14,3
Gedragsproblemen	23	41,1
Iets anders, namelijk...	19	33,9
Totaal	56	100,0

Aan

Minister van SZW

nota

Nota bij concept Kamerbrief voorstel op hoofdlijnen
verbetertraject gastouderopvang

11/5 2023
• Gede maatsregelen en
grote brief!
• cc: C
m. v. d. v. v. v.
W. v. v. v.

TER BESLISSING

Directie

Datum

9 mei 2023

Onze referentie

Opgesteld door

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)

1

Aanleiding

- Op 24 maart jl. heeft u een nota ontvangen waarbij we uw akkoord hebben gevraagd op de start met het wetstraject voor het verbetertraject gastouderopvang. Bij die nota heeft u ook een outline ontvangen voor een Kamerbrief. Hierbij vindt u de concept Kamerbrief op basis van de outline en uw opmerkingen.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met de bijgevoegde brief. Indien u akkoord bent met de inhoud van de concept Kamerbrief, wordt u gevraagd deze te ondertekenen.

Kernpunten

Aanleiding voor de verbetervoorstellen gastouderopvang

- Er is grote variatie in kwaliteit tussen gastouders, met daarbij grote uitschieters naar beneden. U wilt de algemene kwaliteit verbeteren van gastouderopvang.
- U heeft daarom eerder aangekondigd verbeteropties te verkennen (o.a. in de onderzoeksbrief kinderopvang in juli 2022 en tijdens het CD Kinderopvang van 16 november 2022). Ook heeft u het toezicht op gastouders al geïntensiveerd per 2022. Deze brief is het vervolg op deze toezegging.

Inhoud brief

- In de brief schetst u de aanleiding van het verbetertraject. Daarna gaat u aan de hand van enkele onderzoeken nader in op de grote verschillen tussen gastouders en gastouderbureaus. Ten opzichte van de eerdere outline is meer aandacht gekomen voor de analyse en onderbouwing van de maatregelen die u voorstelt.
- Relevante ontwikkelingen zijn geïntegreerd in de overige hoofdstukken en als apart hoofdstuk komen te vervallen. Enerzijds om de leesbaarheid van de brief te vergroten, anderzijds omdat de belangrijkste relevante ontwikkelingen onderdeel zijn van de aanleiding (stelselwijziging) en de analyse (afname aantal gastouders).
- Vervolgens kondigt u de acht maatregelen aan op hoofdlijnen. Mogelijk leidt dit tot onrust bij gastouders of (medewerkers van) gastouderbureaus die nu (nog) niet aan alle eisen voldoen. In de brief heeft u hier aandacht voor door het benoemen van overgangstermijnen. Bij de uitwerking in de regelgeving

→
ende
overduid!

moet echter nog blijken hoe de maatregelen precies worden vormgegeven en dus ook hoe gastouder(bureau)s die hier nog niet aan voldoen naartoe kunnen groeien. We zullen contact met woordvoering opnemen voor een spreeklijn hierover als de Kamerbrief wordt verzonden.

- Ook kondigt u in deze brief aan de maximum uurprijs voor gastouderopvang als gevolg van deze maatregelen te verhogen met 21 cent per 2025. In het CD van 10 mei heeft u de Kamer hierover geïnformeerd.
- Met deze brief zendt u ook een rapport van de Landelijke Kwaliteitsmonitor Kinderopvang (LKK) met verdiepende analyses op de kwaliteit van gastouderopvang naar de Kamer (zie toelichting voor de belangrijkste bevindingen uit het rapport).

Datum
9 mei 2023

Onze referentie

Proces

- In de nota van 24 maart hebben we uw akkoord gevraagd om de Kamerbrief voor het CD Kinderopvang van 10 mei te versturen, onder voorbehoud dat de voorjaarsbesluitvorming dan zou zijn afgerond. Door de afronding van de voorjaarsbesluitvorming vlak voor het mei-reces - en lange onzekerheid hierover - i.c.m. het reces, is het niet gelukt om de Kamerbrief voor het CD te verzenden.
- We streven ernaar u eind mei/begin juni het conceptwetsvoorstel voor te kunnen leggen t.b.v. internetconsultatie en uitvoeringstoetsen.

mon

Toelichting

Belangrijkste bevindingen Verdiepende analyses gastouderopvang LKK data (rapport wordt aangeboden met deze brief)

- Uit het LKK rapport 2017-2019 bleek dat de kwaliteit van de gastouderopvang grote variatie kent in kwaliteit, met grote uitschieters naar beneden. De onderzoekers van LKK hebben verdiepende analyses gedaan om inzicht te krijgen in de geboden kwaliteit geboden door de 20% laagst en 20% hoogst scorende gastouders, kenmerkende verschillen van gastouders die hoge en lage kwaliteit bieden.
- Dit heeft geresulteerd in een vijftal typologieën van gastouders waarbij de gastouders in eerste twee profielen (zeer) lage kwaliteit bieden. Tezamen gaat het om ruim 21% van de gastouders. Deze gastouders bieden een sociaal emotioneel veilige omgeving, maar hebben weinig interactie met kinderen en het activiteitenaanbod is weinig gevarieerd. Dit betekent dat kinderen in beperkte mate of nauwelijks worden gestimuleerd in hun ontwikkeling. Er is een grote middengroep (42%) waarbij gastouders positief en sensitief reageren in interacties met kinderen en waar enige aandacht is voor ontwikkelingsstimulering. Ruim 37% van de gastouders valt in de hoogste twee profielen. Gastouders uit deze profielen zijn sensitief in hun reacties naar kinderen en weten kinderen te stimuleren en uit te dagen door een rijk activiteitenaanbod. Deze gastouders werken ook vaak met een kindvolgsysteem en volgen verschillende cursussen om zich verder te professionaliseren. Het volgen van permanente educatie en het volgen van de ontwikkeling van het kind zijn maatregelen die u in de brief voorstelt.

- De verbetermaatregelen zijn verkend langs drie sporen: 1) Het versterken van toezicht (geïntensiveerd per 2022), 2) Het verbeteren van de begeleiding van gastouders door de gastouderbureaus en 3) Professionalisering van de gastouders. Deze brief kondigt maatregelen aan voor 2 en 3:

Datum
9 mei 2023

Onze referentie

Overzicht met de maatregelen die u aankondigt

Verbeteren begeleiding door gastouderbureaus

1. Pedagogische expertise op hbo-niveau verplicht bij GOB (t.b.v. het geven van pedagogische begeleiding en coaching)
2. Pedagogische begeleiding, waaronder coaching (5 uur per jaar per gastouder)
3. Pedagogische doelen opnemen in definitie verantwoorde gastouderopvang in Wet kinderopvang. Een concretisering van de vier opvoeddoelen opnemen in het Besluit. GOB's moeten deze doorvertalen in pedagogisch beleidsplan
4. Maximeren aantal GOB's per gastouder op 2

Professionalisering gastouders

5. Opleidingsniveau gastouders (iedere gastouder heeft tenminste een pedagogische component gevolgd)
6. Permanente ontwikkeling gastouders (10 uur per jaar, waarvan 5 uur de bovengenoemde coaching)
7. Iedere gastouder een pedagogisch werkplan
8. Iedere gastouder volgt de ontwikkeling van de kinderen; dit hoeft niet met een kindvolgsysteem, maar van belang dat opvallendheden in de ontwikkeling van het kind worden gesignaleerd en zo nodig doorverwezen naar juiste instanties
9. Achterwacht verplichting uitbreiden naar alle gastouders

Beantwoording vragen MSZW in nota maart 2023

Over de kwaliteit van gastouderopvang.

MSZW: Grote verschillen tussen go en rest ko?

- Hier wordt in de brief op ingegaan. De kwaliteit van gastouders is gemiddeld vergelijkbaar met centrumopvang, maar er is een grotere variatie in de kwaliteit met negatieve uitschieters.

Over intensivering toezicht.

MSZW: Terugrapportages GGD's aan GGD GHOR NL en VNG? Signaalfunctie?

- In het Landelijk Rapport Toezicht van Inspectie van het Onderwijs worden resultaten van deze intensivering meegenomen. Daarnaast zijn we voortdurend in overleg met GGD GHOR NL en VNG over de (eerste) resultaten van deze intensivering en wat dit bijv. oplevert aan signalen. GGD'en en gemeenten geven aan dat ze door de intensivering meer zicht krijgen op de kwaliteit van de gastouderopvang.
- Gemeenten geven aan dat met de intensivering als het ware een 'inhaalslag' gemaakt wordt: zij zien dat meer inspecties in dit eerste jaar ook leiden tot meer overtredingen. Daar kan nu op ingegrepen worden, omdat er zicht op is. Er is beter zicht op meer gastouders en dit geeft ook weer input voor het vormgeven van de steekproef voor volgende jaren. Over het algemeen geven gemeenten aan dat de 50% steekproef een haalbaar doel is.

Datum
9 mei 2023

Onze referentie

Passage over LKK rapport verschillen in kwaliteit gastouders.

Tot slot is er een groep van 21% van de gastouders die op (vrijwel) alle aspecten van pedagogische kwaliteit onvoldoende scoort. Bij deze laatste groep worden kinderen niet op een juiste manier gestimuleerd in hun ontwikkeling en is de veiligheid niet voldoende gewaarborgd.

MSZW: Wie grijpt erin?

- Hiervoor is het toezicht geïntensiveerd naar een jaarlijkse steekproef van 50%. GGD'en hebben hiermee beter zicht op de opvangpraktijk. I.c.m. de maatregelen die nu voorliggen verwachten we de kwaliteit en veiligheid hiermee te kunnen waarborgen.

Over maatregelen die worden voorgesteld voor de gastouders:

MSZW: Wie is verantwoordelijk, gastouderbureau?

- Dit moet voor een deel nog worden uitgewerkt tijdens het vastleggen in regelgeving. De gastouder is verantwoordelijk voor het eigen pedagogisch werkplan en de eigen permanente ontwikkeling. Het gastouderbureau is hierin ondersteunend en faciliterend.

Over de nieuw aangekondigde maatregelen.

MSZW: Hoe grote stap zijn de maatregelen in totaal voor gastouders?

- Een groot deel van de gastouders voldoet al aan de maatregelen. Ruim 75% van de gastouders doet bijv. al aan jaarlijkse bijscholing/permanente educatie.
- Circa 20% heeft nu een opleiding op mbo-niveau 2 en voldoet daarmee in ieder geval niet aan de eis van pedagogisch component in de opleiding. We denken aan een overgangstermijn voor bestaande gastouders om een pedagogisch component te behalen. Tijdens de uitwerking in de regelgeving moet nog gespecificeerd worden hoe hieraan kan worden voldaan en hoelang gastouders de tijd krijgen om hiernaar toe te groeien.
- Voor een deel van de gastouders die nog niet voldoen aan de verschillende maatregelen zal dit een extra stap vragen. Met goede begeleiding vanuit het gastouderbureau en een overgangstermijn lijkt dit realistisch om te vragen.

Maar wel nodig!
niet te veel
op

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Kamerbrief voorstel op hoofdlijnen verbetertraject gastouderopvang	Verzenden	
2	LKK rapport: Verschillen in kwaliteit tussen gastouders. Een typologische verkenning.	Verzenden	
3	Nota Voorstel op hoofdlijnen voor verbetertraject	Openbaar maken	

kwaliteit
gastouderopvang 12-
10-2022

Datum
9 mei 2023

Onze referentie

4	Nota akkoord start wettraject voor verbetertraject gastouderopvang 24- 3-2023	Openbaar maken
5	Bijlagen bij nota 24- 3-2023	Openbaar maken